

H. Patrick Glenn (1940—2014)

Wspomnienie

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o nagłej śmierci Profesora Patricka Glenna, członka Rady Naukowej „Problemów Prawa Prywatnego Międzynarodowego”.

Profesor Patrick Glenn był wybitnym prawnikiem i humanistą, a dla nas — Przyjacielem. Przedmiotem Jego naukowego zainteresowania było prawo porównawcze, międzynarodowe prawo prywatne, prawo cywilne, jak i cywilna procedura. Przez wiele lat poszukiwania badawcze tego cennego prawnika skupiały się na źródłach, pochodzeniu prawa oraz jego kontekście społecznym, historycznym, a nawet — religijnym. Dążąc do określenia podstaw oraz sposobu pojmowania norm prawnych, przekraczał granice i sięgał poza horyzont wyznaczony kręgiem kulturowym, z którego się wywodził. Zwieńczeniem badań Profesora w zakresie szeroko rozumianej komparatystyki była wielokrotnie wznawiana monografia Jego autorstwa zatytułowana *Legal Traditions of the World: Sustainable Diversity in Law* (Oxford University Press, 2000), w której zaprezentował nowe podejście do prawa, postrzeganego nie jako homogeniczny system reguł postępowania zamknięty w ramach jednego państwa, lecz zbiór unormowań opartych na tradycji prawnej, jednakże otwarty na wszelkie wpływy wewnętrzne i zewnętrzne. W przeciwieństwie do wielu Swoich kolegów, którzy podkreślają różnice między poszczególnymi krajowymi systemami prawa, Profesor Patrick Glenn w książce tej wskazywał, że prawo było, w całej swej historii, owocem swoistego dialogu między lokalnymi formami prawnymi, ma charakter dynamiczny i interaktywny. Wspomniana monografia spotkała się z żywym przyjęciem teoretyków, jak i praktyków prawa, czyniąc tym samym jej Autora niekwestionowanym ojcem nowej szkoły prawa porównawczego. Poglądy, które legły u podstaw koncepcji opisanej w tym dziele, stanowiły przyczynek do

uhonorowania Profesora Patricka Glenna prestiżową nagrodą Międzynarodowej Akademii Prawa Porównawczego (Grand Prix de l'Académie Internationale de Droit Comparé — Prix Canada). Oprócz wskazanej monografii, w Jego dorobku znalazły się również doceniane: *The Cosmopolitan State* (Oxford University Press, 2013), *On Common Laws* (Oxford University Press, 2005) oraz szczególnie nam bliska *La capacité de la personne en droit internationale privé français et anglais* (Paryż, Dalloz, 1975). W trakcie Swojej długoletniej działalności naukowej Profesor Patrick Glenn opublikował również wiele innych książek i studiów, a także około dwustu artykułów, raportów czy notatek, które zostały ogłoszone w najpoczytniejszych czasopismach prawniczych na całym świecie.

Praktycznie od samego początku Swojej kariery naukowej aż do śmierci Profesor Patrick Glenn związany był z Wydziałem Prawa kanadyjskiego McGill University (Montréal), w którym rozpoczął pracę w 1971 r. Jednocześnie utrzymywał stałe kontakty z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, w tym jako *visiting professor* w kanadyjskich Université de Sherbrooke (w latach: 1972, 1975, 1985, 1987) oraz Université de Montréal (w latach: 1973, 1974, 1990, 1991), szwajcarskim Université de Fribourg (1985), francuskich: Université d'Aix (1988) oraz Université française du Pacifique (1992), jak i — z czego jesteśmy dumni — w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (1989).

W 2002 r. Profesor Patrick Glenn został uhonorowany tytułem doktora honoris causa szwajcarskiego Uniwersytetu we Freiburgu.

Poza pracą akademicką, Profesor Patrick Glenn wspierał działalność ośrodków naukowych, różnorodnych organizacji i stowarzyszeń. Był między innymi: dyrektorem Hague Academy of International Law oraz Institute of Comparative Law, członkiem International Academy of Comparative Law, International Academy of Commercial and Consumer Law, jak i Royal Society of Canada. W 2012 r. został wybrany przewodniczącym American Society of Comparative Law.

Profesor Patrick Glenn wykorzystywał Swoją wiedzę teoretyczną także w działaniach praktycznych. Brał bowiem czynny udział w pracach nad reformą rosyjskiego kodeksu cywilnego oraz zmianami systemu edukacji prawniczej w Chinach. Poza działalnością akademicką, współpracował aktywnie z British Columbia Bar Association, Quebec Bar Association oraz Canadian Bar Association.

Oprócz wspomnianej już prestiżowej Grand Prix de l'Académie Internationale de Droit Comparé, Profesor Patrick Glenn w 2006 r. został uhonorowany nagrodą Léon-Gérin — najwyższym wyróżnieniem przyznawanym corocznie przez rząd Quebecu w dziedzinie kultury i nauki.

Przybywając do Katowic jako *visiting professor* w 1989 r., Profesor Patrick Glenn pozostał z nami do końca. Częstym miejscem naszych

spotkań — niejako w pół drogi — stał się Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht w Hamburgu. Jednocześnie, w związku ze zmianą formuły „Problemów Prawa Prywatnego Międzynarodowego”, Profesor Patrick Glenn zgodził się dołączyć do grona członków Rady Naukowej naszego czasopisma; niestety na krótko...

Dnia 1 października 2014 r. pożegnaliśmy nie tylko naszego Współpracownika, ale i Przyjaciela.

Witold Kurowski